

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Nadzór nad funkcjonowaniem ferm zwierząt

Kontrola nr P/14/050

Przemysłowa ferma zwierząt: trzy aspekty

- ❑ Zabezpieczenie epizootyczne
- ❑ Dobrostan zwierząt
- ❑ Wpływ na środowisko

Cel ogólny kontroli

Ocena realizacji nadzoru organów administracji rządowej nad funkcjonowaniem przemysłowych ferm zwierząt

Główne zagadnienia objęte tematyką kontroli

- wykonywanie zadań przez organy administracji rządowej ochrony środowiska w odniesieniu do ferm zwierząt
- sprawowanie nadzoru przez inspekcję weterynaryjną nad funkcjonowaniem ferm zwierząt
- realizacja zadań przez państwową inspekcję sanitarną dotyczących ferm zwierząt

Podmioty kontrolowane

- Ministerstwo Środowiska
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
- Główny Inspektorat Weterynarii
- pięć wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska
- osiem powiatowych inspektoratów weterynarii i osiem powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych

Podmioty kontrolowane

- 40 ferm na terenie województwa pomorskiego, kujawsko-pomorskiego, zachodniopomorskiego oraz łódzkiego, przeprowadzonych przez organy inspekcji ochrony środowiska, inspekcji weterynaryjnej, inspekcji sanitarnej, a także organy nadzoru budowlanego

Badaniami kontrolnymi objęto lata 2011–2013

Ocena ogólna

Organy administracji rządowej
nie zapewniły właściwego
nadzoru nad funkcjonowaniem
ferm zwierząt

Uzasadnienie oceny

Podjęto działania w celu realizacji wniosków po kontroli przeprowadzonej przez NIK w 2006 r. – jednak bez oczekiwanego rezultatu

Uzasadnienie oceny

Nadal funkcjonują przepisy prawa ochrony środowiska nie nakładające na podmioty obowiązku uzyskania pozwolenia zintegrowanego dla podzielonej instalacji (fermy)

Uzasadnienie oceny

Zdjęcie satelitarne fermy - wydruk z internetu

Uzasadnienie oceny

Nadal nie uregulowano prawnie sprawy uciążliwości zapachowej

Uzasadnienie oceny

Przepisy ustawy o nawozach i nawożeniu nie gwarantują skutecznego nadzoru nad stosowaniem nawozów naturalnych

Uzasadnienie oceny

Nie wprowadzono do krajowego systemu prawnego postanowień Konwencji Helsińskiej dot. ferm zwierząt i nawozów naturalnych

Uzasadnienie oceny

Współpraca pomiędzy Inspekcją Weterynaryjną i Inspekcją Ochrony Środowiska była nieefektywna – występowały istotne różnice w liczbie ferm wielkoprzemysłowych nadzorowanych przez te inspekcje

Uzasadnienie oceny

Liczba wielkoprzemysłowych ferm świń objętych nadzorem i podlegających obowiązkowi posiadania pozwolenia zintegrowanego:

IW - 164 w 2011 r., **172** w 2012 r., **180** w 2013 r.

IOŚ - 150 w 2011 r., **149** w 2012 r. i **145** w 2013 r.

Nadzorowane fermy drobiu - odpowiednio:

IW – 837, 884 i 954

IOŚ - 616, 647 i 686

Nieposiadanie rzeczywistych danych w tym zakresie może powodować brak nadzoru nad fermami zwierząt i stwarzać realne zagrożenie dla środowiska.

Uzasadnienie oceny

Inspekcja Ochrony Środowiska
oraz Weterynaryjna nie zawsze
przestrzegały procedur dot.
kontroli ferm

Uzasadnienie oceny

Podmioty prowadzące фермы zwierząt nie przestrzegały przepisów środowiskowych, weterynaryjnych, sanitarnych i budowlanych (art. 12 pkt 3 ustawy o NIK)

Wnioski

- Nowelizacja ustawy – Prawo ochrony środowiska przez wprowadzenie obowiązku posiadania pozwolenia zintegrowanego obejmującego wszystkie instalacje powiązane technologicznie i położone na terenie sąsiednich zakładów

Wnioski

- Zintensyfikowanie współpracy właściwych ministrów w celu doprowadzenia do przyjęcia skutecznych uregulowań prawnych w zakresie przeciwdziałania uciążliwości zapachowej ferm zwierząt

Wnioski

- Nowelizacja ustawy o nawozach i nawożeniu przez jednoznaczne określenie w art. 32 sposobu wykonywania kontroli stosowania nawozów na gruntach rolnych, a w art. 33 przez wprowadzenie obowiązku określenia w decyzji o wstrzymaniu działalności, terminu usunięcia naruszenia prawa

Wnioski

- Zwiększenie nadzoru Ministra Środowiska nad Inspekcją Ochrony Środowiska
- Wzmocnienie nadzoru hierarchicznego w działalności inspekcji ochrony środowiska i weterynaryjnej
- Zacieśnienie współpracy pomiędzy inspekcją ochrony środowiska i weterynaryjną

Fermy a lokalne społeczności

- Spośród 74 gmin w 48 nie było skarg na uciążliwość ferm
- Skargi dotyczyły w szczególności uciążliwości odorowej nieprawidłowego gospodarowania gnojowicą oraz hałasu związanego z produkcją ferm
- W większości gmin konsultowano decyzje o lokalizacji ferm

Dziękuję za uwagę

Nadzór nad funkcjonowaniem ferm zwierząt

<https://bip.nik.gov.pl/kontrole/P/14/050/>

Sprawowanie nadzoru nad
wielkoprzemysłowymi fermami trzody chlewnej

[https://bip.nik.gov.pl/kontrole/wyniki-
kontroli-nik/kontrole,632.html](https://bip.nik.gov.pl/kontrole/wyniki-kontroli-nik/kontrole,632.html)